

34(492.1)
(0945)

Уведено у нови инвентар бр.

2774

1 Јануара 1929 год.

7-8

плаћена

Нови Сад, VII-VIII. 1929.

Број 7. 8.

ЗБИРКА

ЗАКОНА, МИНИСТАРСКИХ НАРЕДАБА
И УРЕДАБА

И

ЗБИРКА

ОДЛУКА ВИШИХ СУДОВА
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА
IX.

1929.

УРЕДНИК И ИЗДАВАЧ:

Др. Никола Ј. Игњатовић

председник Апелационог Суда у Н. Саду

Садржина: 14. Одговорност адвоката за таксу. — 15. Конвенција са Аустријом. — 16. Иматрикулација подскојена у Угарској. — 17. Закон о становима. 18. Закон о држављанству. — 19. Наредба о допуни приватно-правних прописа у погледу некретнина.

Садржина: 59. Службена табла јав. бележника. — 60. Одговорност електр. друштва за несреће. — 61. Недостојност удовице. — 62. Укидање ваједнице. — 63. Прејудицијална тужба — 64. Новација. 65. Упорни парничар. — 66. Бракоразв. парница. — 67. Смештање деце. 68. Удовичко право. — 69. Посед. — 70. Предавање до опозива. — 71. Одржање. — 72. Штампарска кривица. — 73. Небрачно дете. — 74. Сметање поседа. 75 Бракоразв. парница. — 76. Допуна пресуде. — 77. Битна чињеница. — 78. Стављање у судски депозит. — 79 Аграрна ствар. — 80. Записник о расправи. — 81. Саслушање под заклетвом. — 82. Турпис кауза. — 83. Сразмер у граунтовници. — 84. Мираз — 85. Издржав жене 86. Стварни дужник. — 87. Менична ствар. — 88. Реквирирање. 89. и 90. Стављање под старат.

ШТАМПАРИЈА БРАЋЕ ГРУЈИЋА У НОВОМ САДУ.
Милетићева ул. 23.

Председник Апелационог Суда у Н. Саду

Број Предс. I. Б. 28-1929.

Министарство Правде својом Наредбом, издатом 20. августа 1925. године под бројем 53.523. наредило је, да се мањци у таксама имају извршним путем убрати путем градских односно општинских поглаварстава, у колико странке у датом року не удовоље судском позиву, да надокнаде те мањке.

Од подручних судова непрестано ми стижу жалбе - а и сâм сам се уверио при овом Апелационом Суду - да општинска и градска поглаварства у већини случајева само са великим закашњењем спроводе принудно извршење ради наплате таксеног мањка, утврђеног у споровима пред редовним судовима, тако, да подручни судови често по две-три, па и више година морају да ургирају убирање траженог таксеног мањка, а не могу да приступе мериторном решавању спора.

По постојећим законским прописима, која такођер коче правилно и брзо функционисање судова - судови наине не смеју узимати ствар у рад све дотле док такса није наплаћена.

Овако стање не само да наноси знатне материјалне штете заинтересованим странкама, па и самој Држави, него поред тога још шкоди и нашем Правосуђу, јер необавештена публика која тражи заштиту суда, живи у том уверењу да наше Правосуђе не функционише правилно, и да *судове* терети кривица, што се ствари не решавају брзо. Овако, додуше нетачно, али стварно постојеће уверење нарушава не само поверење у наше судове, како овде, тако и у иностранству, него још и отештава трговачки промет, а и убија наш кредит.

Како би се овом штетном и неодрживом стању што брже стало на пут, част ми је умолити Министарство Правде, да се изволи обратити бачком и београдском Великом Жупану, да би ова господа упутила сва подручна градска и општинска поглаварства на подручју Апелационог Суда у Новом Саду, да хитно и миморедно спроведу извршења на основу замолбе судова ради наплате таксених мањака, и да по томе цео спис без одлагања врате дотичном суду на даљи рад, уз извештај да је такса наплаћена извршним путем.

Нови Сад, 12. маја 1929. године.

Председник
Др. Никола Игњатовић

Ице у.ч/ 287

14.

Одговорност адвоката за таксене мањке.

Број. Предс. I. А. 1-3-19 с.

Господин Председник Апелационог Суда у Новом Саду упутио је следећи упит Генералној Дирекцији Пореза у Београду:

„Част ми је у привитку доставити две одлуке Генералне Дирекције Пореза, једну од 1. марта 1927. год. под бројем 29268 а другу од 15. марта 1927 под бројем 31020 од којих

прва изриче, да је заступник тужитељев у првом реду одговоран за таксу, која се у таксеним маркама плаћа,

док друга одлука баш противно оној првој изриче, да за мањак такса одговара односна парнична странка.

Поводом ове две супротне одлуке — пошто подручни ми судови на територији Апелационог Суда у Новом Саду не знају, које да се одлуке придржавају — требало би донети начелну одлуку по овом питању, ради једнообразног поступка.

По моме мишљењу ово питање би се имало решити овако како је то изречено у првој одлуци, наиме, да заступник странака (адвокат) у првом реду одговара за таксу, која се плаћа у таксеним маркама.

Наиме, по мађарским законима, који још увек важе у Војводини, адвокат је у првом реду одговоран за таксе, што је појмљиво и разумљиво, кад се узме у обзир, да је у већини ствари обавезно заступање по адвокату, и да све поднеске у спорним стварима подноси сам адвокат уз своју сигнатуру. Ово је праведно и правично већ и стога, што странка понајвише ни нема знања о појединим поднесцима, које њезин адвокат подноси суду у име своје странке, а још мање има знања

о томе, да ли је поднесак прописно таксиран или не. У осталом по закону о адвокатима, који је у важности у Војводини сваки адвокат има права да од своје странке затражи предујам, — тим се правом адвокати стварно и користе — а давањем предујма на таксе, странка је омогућила свом адвокату, да прописно таксира поједине. по њему у име странке поднесене поднеске.

Овако решење ствари, знатно би олакшало рад судовима, јер би тада и адвокати пазили на тачно таксирање, што сада уопште не чине, јер их по другој одлуци Ген. Дир. Пореза не терети никаква одговорност за нетаксирање поднесака односно за мањак таксе.

Генерална Дирекција Пореза под бр. 133270/1928 од 15. марта 1929. доставила је следећи одговор:

„Пошто у закону о таксама није предвиђена одговорност заступника (адвоката) због мање или никако положене таксе, а по ранијим законским прописима они су ту одговорност сносили, то Генерална Дирекција налази да би тако требало и поступити у толико пре, што се то Министарство и Апелациони Суд са тиме слажу.

Моли се Министарство да о овоме обавести Апелациони Суд у Новом Саду.“

Предње вам се доставља знања ради.

Нови Сад 24. априла 1929. године.

Председник:

Др. Никола Игњатовић.

15.

РАСПИС

у предмету конвенције између наше Краљевине и Аустријске Републике.

Број Предс. 1. А. 83—1929.

Министарство Правде упутило је под бројем 32992 од 30. априла 1929. године следећи распис:

„Конвенција о узајамном правном опћењу између наше Краљевине и Аустријске Републике од 1. маја 1928 године обнародована у Службеним Новинама од 13. марта 1929. године број 60 XXV., ступила је на снагу 19. марта 1929 године.

Министарство Правде приметило је у више случајева да се судови не придржавају тачно свих прописа ове конвенције. Нарочито треба Судовима скренути пажњу на наређења члана 25. у погледу обавештавања аустријанских Консулата о смртним случајевима аустријанских држављанина, даље на прописе чланова 35. и 36. према којима јавне и приватне исправе нису више подвргнуте дипломатским или консуларном оверавању.

Списак аустријанских Консулата у нашој земљи био је разаслат судовима расписом Министарства Правде број 25670/29. Из овог списка види се да постоје аустријански Консулати у нашој Краљевини у градовима: Београд, Загреб, Љубљана, Сарајево, Сплит, Скопље и Сушак.“

Изволите о предјем известити све подручне Вам Среске Судове знања ради, те ми о учињеном поднесите извештај у року од осам дана.

Нови Сад, 10. маја 1929 године.

Др. Никола Игњатовић
председник.

16.

РАСПИС

у предмету иматрикулације под својења.

Број Предс. I. А. 87—1929.

Министарство Правде доставило је овоме Председништву под бројем А. II. 76017/28. од 13. маја 1929 следећи распис:

„Министарство Спољних Послова је актом својим А. Бр. 10281/28 известило да је Мађарско Посланство умолило да се, у случају када се од стране наших власти тражи да се у Мађарској изврши иматрикулација неког подсвојења, које је од стране наших власти расправљено и одобрено, свакад, уз замолницу упућену на надлежну власт у Мађарску ради иматрикулације, приложе :

- 1) адоптациони уговор,
- 2) извод из матице рођених (крштеница) адоптиранога и
- 3) уверење о држављанству адоптанта и адоптиранога. Уједно захтева да, ако је адоптирано лице малолетно, уговор буде потврђен од надлежне надтуторске власти и Владе.

Изволите предње у препису саопштити свима подручним Вам Судовима те ми о учињеном подвесите извештај у року од осам дана.

Нови Сад, 22. маја 1929 године.

Др. Никола Игњатовић
председник.

17.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи Народној
Краљ Срба, Хрвата и Словенаца

На предлог Нашег Министра Социјалне Политике и Народног Здравља, а по саслушању Председника Нашег Министарског Савета, прописујемо и проглашујемо:

Закон о становима

§ 1.

Од 1. Маја 1929. године сваки стан, који је дотада подлежао ограничењу у слободном располагању, остаје

закуподавцу на слободно располагање. Од овога се изузимају случајеви из § 2. овога закона.

§ 2.

Од станова, који су до сада подлежали ограничењима по Закону о изменама и допунама у Закону о становима од 30. априла 1928. године, остаће и после 1. маја 1929. године под ограничењима у местима са преко 10 000 становника :

1. — станови од 3 собе ако у њима станује породица са најмање 5 чланова ;
2. — станови од 2 собе ако у њима станује породица са најмање 3 члана ; и
3. — станови од 1 собе ако у њима станује породица са најмање 2 члана.

У собе се не рачунају : кујна, предсобље, ходник, остава, инсталирано купатило и собица за млађе (служинчад.)

Под члановима породице разумеју се сродници по крви, или по тазбини (по браку) до другог степена зајључно, као и усвојена (адоптирана) деца.

§ 3.

У становима из предњег параграфа заштићени су само ови од досадањих закупаца :

1. Активни државни чиновници, официри, подофицири, службеници, служитељи и њихове удове и породице, изузимајући чиновнике и официре, који су лекари или инжињери, као и зубни лекари, ветеринари и архитекти, ако врше слободну праксу ;
2. пензионери, пензионерке, удове пензионера и њихове породице, изузимајући пензионере, који су адвокати, лекари, зубни лекари и архитекте, ако врше праксу ;
3. ратни инвалиди и њихове породице, ако су слабог економског стања ;
4. ратне удовице и породице погинулих, помрлих и онеспособљених у рату, који су слабог економског стања ;

5. сви физички радници (као и оне занатлије, који не раде на своје име, нити имају своје радионице, већ раде код других и живе од месечне плате и дневнице) и раденице свих послова и предузећа и удове радника и њихове породице, ако укупна месечна зарада свих чланова дотичне породице, који станују у истом стану не прелазе 2.500.— динара.

Оцена величине месечног прихода подлежи слободној оцени суда.

Лица из тач. 1. и 2, овога параграфа, кад сем законских принадлежности имају и других сталних прихода чији износ прелази 24.000.— динара годишње, као и државни чиновници и официри 1., 2. и 3. групе 1. категорије уопште, немају права да се користе повластицама овога Закона.

§ 4.

За станове из § 2. овога Закона, који остану под ограничењем од 1. маја 1929. године, плаћаће се досадања закупнина (према Закону о изменама и допунама у законима о становима од 30. априла 1929. године) повећана са 10 %, ако није са закуподавцем другојачије уговорено ;

У закупну цену не улазе : такса за воду, сметиште, чишћење улице, помијаре и димњака, као ни приноси који су посебним статутима одређени. Ово се плаћа посебно, изузев ако није другојачије уговорено са сопствеником.

Такса за чишћење клозета пада на терет сопственика. Ако је стан делимично неупотребљив те га купац не може у целини да искористи, или му је путем квара угрожено становање, а сопственик неће да изврши најнужније оправке, висина закупне цене биће мања у сразмери неупотребљивости стана, у колико уговором није другојачије предвиђено.

Ако сопственик уопште неће да прими закупнину, ма из каквог разлога, исту треба депоновати код надлежне општинске власти у року одређеном за полагање закупнине.

§ 5.

Сопственик има право отказа у овим случајевима:

а) ако је стан њему или његовим ожењеним синовима или удомљеним кћерима потребан за лично становање;

б) ако је потребно рушење старе зграде у циљу подизања нове.

Зидање нових спратова у смислу овога параграфа не сматра се уопште као подизање нових зграда на место старих.

За време подизања нових спратова, сопственик је дужан да технички обезбеди потпуно становање закупаца у доњим спратовима. Али, изузетно се дозвољава сопственику, да може одузети од закупца само оне делове просторија, које су неопходно потребне за изградњу степеница ради добијања везе са новим спратовима и подрумима, у случају да ових нема;

в) ако је сопственику, с обзиром на број и узраст чланова породице и друге породичне прилике потребно проширење стана, који већ држи у својој кући;

г) ако закупца не плати дужну закупну цену за два месеца;

д) ако закупца искоришћава закупно добро противно његовој намери или га намерно квари, или га квари из велике немарности приликом употребе, а на очигледну штету сопственика;

ђ) ако закупца или његови укућани, или пазакупац, воде у стану неморалан или саблажњив живот, или допуштају да то други чине, или својим понашањем у стану и дворишту отежавају становање сопственику или другим закупцима у истој згради.

е) у случају повреде части или тела сопственика или његове чељади, било од стране закупца или његове одрасле чељади, сем ако је сопственик то изазвао.

У случајевима предвиђеним под а), б) и в) рок за иселење закупца је месец дана; под г), д), ђ) и е) 15 дана од дана, када је решење о умесности отказа постало извршно.

У случају спора да сопственик према тач. а), б) и в) овога параграфа не поступа онако, како је и под којим условима стан отказао, казниће се новчано од 10.000.— до 30.000.— динара.

§ 6.

Лица из § 3. овога Закона кад имају кућу у истом месту становања, било на своје име, било на име жене или своје деце, која станују са њим заједно, као и у случају кад имају у истом месту стан, који није под ограничењем, губе право да се користе одредбама § 2. овога Закона.

У овим случајевима иселење закупаца је 15 дана од дана кад решење о отказу постане извршно.

§ 7.

Премештени државни чиновник, службеник, губи у месту дотадањег становања право на стан у року од 3 месеца, по разрешењу од своје дотадање дужности.

§ 8.

Закупци, који овим Законом нису више заштићени, биће дужни, ако им је стан био отказан до 15. априла ове године, да се иселе најдаље до 15. јуна ове године. Ако им стан није до тада отказан, отказ ће се вршити по одредбама Грађанског Закона.

У случају да је раније заснован спор између закуподавца и закупца за иселење по одредбама досадањих закона о становима, иселење закупца, који губи заштиту према одредбама § 2. овога Закона, има бити извршено такође најдаље до 15. јуна ове године, без обзира на постојање спорова.

§ 9.

Све спорове по овоме Закону, без обзира на вредност, расправљаће као хитне, у року од месец дана, у првој инстанци појединачне судије првостепених судова, односно котарских или среских судова, а по жалби доносиће одлуке, у року од 15 дана, у последњој инстанци, првостепени судови (окружни судови, судбени сто-

лови.) У свима споровима и тражењима по овоме Закону, важе прописи Грађанско-Судског Поступка. Рок за изјаву жалбе 8 дана.

У погледу плаћања таксе и за све ове спорове наплаћиваће се такса по Т. Бр. 173, 174. и 176. Закона о Таксама. Вредност спора одређује се према једномесечној закупнини стана.

§ 10.

Сваки стан, у згради зиданој до краја 1918. године, од једне до три собе закључно, ако закуподавац не изда у року од 3 месеца због високе цене закупнине, процене се, на захтев, вредност истога комисијски и издаће се у закуп лицу, које га буде тражило.

Лица, која рефлектирају на овако испражњен стан, обратиће се молбама општинској власти. Пошто комисија одреди закупну цену, општинска власт ће повзати сопственика, да се у року од 3 дана изјасни: кога ће од рефлектаната, ако их је више, примити за закупца. Ако се ве изјасни, општинска власт ће сама одредити које ће се лице уселити.

Општинска власт је дужна, на захтев заинтересованог лица, да образује комисију, која се састоји од три члана: судија првостепеног суда (варошког, среског, окружног, судбеног стола), кога одреди председник дотичног суда на захтев општинске власти, општински грађевински инжињер и одборник општинске власти. У случају да општина нема свога инжињера или је исти спречен, на његово место узеће се који самоуправни инжињер, а у недостатку овога државни, па приватни. Ако у месту неме судије, онда на његово место долази представник месне полицијске власти.

Приликом оцењивања висине закупнине, комисија ће имати у виду: кад је зграда зидана, па према томе да ли је већ и колико амортизована; у каквом се стању налази дотични стан; из чега се састоји; на коме је месту; колики је уложени капитал, а колике све трошкове и дажбине сноси кућевласник, те колико му чистог прихода има давати дотини стан.

Одлука комисије доноси се већином гласова и одмах је извршна.

Члановима комисије припада награда и то: 40. дин. ако је стан од једне собе, 50 дин. ако је од две и 60, ако је од три собе, од сваког процењеног стана. Ову награду полаже општинској власти закупац пре уселења.

У случају да закуподавац не буде хтео одобрити уселење одређеном закупцу, уселење се има извршити уз присуство надлежних власти.

Рок од три месеца почиње тећи: ако је иселење дотадањег закупца било у првој половини месеца, од првог истог месеца; ако је иселење било у другој половини, онда од првог наредног месеца. За станове који буду празни на дан 1 маја 1929. године, рок од 3 месеца почиње тећи од тога датума.

Шта не улази у закупну цену и како се поступа ако сопственик неће да прими закупнину, речено је у § 4. овога Закона.

Право отказа овим закупцима може бити само у случајевима предвиђеним у § 5. овога Закона. Рок за иселење је такође према прописима истог члана. Расправљање и пресуђивање вршиће судске власти у смислу § 9. овога Закона.

§ 11.

Кривице по овоме Закону застаревају за 6 месеци. Новчане казне изричу се у корист „Фонда за подизање малих станова“, који се налази код Државне Хипотекарне Банке у Београду.

Наплату новчане казне врше надлежне власти.

§ 12.

Овлашћује се Министар Социјалне Политике и Народног Здравља да може издати потребна наређења за извршење овога Закона.

§ 13.

Са ступањем на снагу овога Закона престају важити све одредбе досадањих Закона о Становима.

§ 14.

Овај Закон ступа у живот од дана кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија од 1. маја 1929. године и важи до 1. новембра исте године.

О.Бр. 2078.

27. априла 1929. године.

у Београду.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар Социјалне Политике и
Народног Здравља,

Д-р М. Дринковић, с. р.

Видео и ставио Државни Печат,
Чувар Државног Печата,
Министар Правде,

Д-р М. Сршкић, с. р.

Председник Министарског Савета
Министар Унутрашњих Дела
Почасни Ађутант Њ. В. Краља,
Дивизиски Генерал.

Пет. Живковић, с. р.

18.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи Народној
Краљ Срба, Хрвата и Словенаца

препоручујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца на своме 87. редовном састанку, одржаном 4. августа 1928. године у Београду, решила и да смо Ми потврдили и потврђујемо

ЗАКОН

О

ДРЖАВЉАНСТВУ

Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца

који гласи:

I. ГЛАВА.

**Држављанство Краљевине, Срба, Хрвата
и Словенаца.**

§ 1.

Држављанство је у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца једно (чл. 4. Устава).

На територији Краљевине у погледу држављанства, његовог стицања и губитка важе искључиво одредбе овог Закона.

§ 2.

Држављани Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца у исто време не може бити држављанин које стране државе.

§ 3.

О свима држављанина Краљевине води се тачна евиденција о завичајности.

Сваки држављанин мора имати завичајност у једној општини Краљевине према одредбама о завичајности.

Страни држављани не могу имати завичајност у општинама Краљевине; но у циљу стицања држављанства могу добити зајемчење које општине, да ће бити примљени у свезу општинске завичајности, ако буду стекли држављанство ове Краљевине.

У циљу евиденције ће свака општина водити потребне књиге завичајника.

Овлашћује се Министар Унутрашњих Дела да путем Уредбе (чл. 94. став други Устава) донесе посебне прописе о евиденцији држављана, односно странаца.

§ 4.

На захтев сваког држављанина Краљевине надлежна првостепена управна власт, на основу поднесенога уверења о завичајности, издаће му сведоцбу о држављанству.

II. ГЛАВА.

СТИЦАЊЕ ДРЖАВЉАНСТВА.

§ 5.

Држављанство Краљевине према одредбама овога закона стиче се:

1. пореклом (§§ 7. и 8.);
2. рођењем на територији Краљевине у случају предвиђеном у § 9.;
3. удајом (§ 10.)
4. прирођењем (§§ 11—19.)

1. Пореклом.

§ 6.

Пореклом стиче се држављанство Краљевине рођењем или позакоњењем.

§ 7.

Рођењем имају држављанство:

- а) законито дете држављанина без обзира на место рођења; и
- б) незаконито дете држављанке без обзира на место рођења.

§ 8.

Позакоњењем, које се врши по прописима закона Краљевине, незаконито дете држављанина Краљевине и стране држављанке, сматра се држављанином Краљевине од дана рођења, ако је млађе од 21 године у тренутку позакоњења.

2. Рођење на територији.

§ 9.

Дете рођено од непознатих родитеља, или родитеља, којих држављанство остаје непознато, сматра се до противног доказа држављанином ове Краљевине, ако је код нас рођено или нађено.

3. Удаја.

§ 10.

Удајом за држављанина Краљевине страна држављанка стиче држављанство Краљевине, изузев случаја, ако је изјавом пред удајом придржала себи држављанство по пореклу, а то предвиђају закони њене отаџбине.

4. Прирођења.

а) Услови.

§ 11.

Прирођењем страни држављани могу постати држављани Краљевине редовним или изузетним путем.

§ 12.

Редовним путем могу стећи држављанство Краљевине страни држављани, ако буду испунили следеће услове:

1. да затраже држављанство;
2. да у тренутку подношења молбе имају најмање пуних 21 годину;
3. да су у тренутку подношења молбе најмање 10 година непрекидно настањени на територији Краљевине;
4. да имају отпуст из свог досадашњег држављанства, односно, веродостојно зајамчење да ће га добити;
5. да су доброг владања;
6. да могу издржавати себе и своју породицу и
7. да им је једна домаћа општина зајемчила пријем у завичајну свезу.

Браком узана жена не може сама за себе стицати држављанство Краљевине природом.

Услов под тач. 4. могу лица без држављанства односно лица чија досадашња отаџбина у својим законима не допушта отпуст из држављанства или предвиђа губитак држављанства стицањем страног држављанства, надокнадити изјавом, да се у жељи стицања држављанства Краљевине одрекну страног држављанства.

Лица народности српско-хрватско-словеначке могу добити редовним путем држављанство Краљевине, ако испуњавају услове из тач. 1, 2, 5 и 6 овог параграфа. Ако су ова лица рођена или бар три године настањена у једној општини на територији Краљевине, не треба да испуњавају ни услове из тач. 7. овога параграфа; стицањем држављанства добијају завичајност у општини рођења или настањења.

б) *Поступак.*

§ 13.

Лица која имају услове из § 12. тач. 1—7., а у тренутку подношења молбе најмање су 30 година непрекидно настањена на територији Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, не испуњавајући за последњих 10 година никаквих обавеза према њиховој досадашњој отаџбини, имају право да добију редовним путем држављанство Краљевине.

§ 14.

Изузетним путем могу стећи држављанство и пре рока од 10 година, без отпуста из страног држављанства, испуњавајући остале услове § 12.

1. страни држављани, који добију јавну службу професора на једном Универзитету Краљевине;

2. лица, чији пријем у држављанство изискују државни интереси;

3. лица, која имају заслуга за Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца.

Ако ова лица не испуњавају услов постављен у тач. 7. § 12. овога закона, добијају завичајност у општини настањења.

§ 15.

О стицању држављанства по § 12. доноси решење по слободној оцени Министар Унутрашњих Дела.

Решење по § 13. доноси надлежни Велики Жупан.

О прирођењу изузетним путем доноси решење Министар Унутрашњих Дела по одлуци Министарског Савета.

§ 16.

Молбу за стицање држављанства треба поднети првостепеној управној власти, у чијем се подручју налази општина, која је молиоцу зајемчила пријем у значајну свезу, односно, која долази у обзир у смислу последњег става § 14. овог закона.

Првостепена управна власт предложиће документима снабдевен предмет надлежном Великом Жупану, који може молбу одбацити, ако нису испуњени услови који се траже по § 12 тач. 1, 2, 5 и 6., односно, у случају изузетног прирођења по § 14.

Против решења Великог Жупана допуштена је жалба на Министра Унутрашњих Дела.

Ако пак Велики Жупан сматра да су горе поменути услови испуњени, предложиће предмет са својим мишљењем на решење Министру Унутрашњих Дела, ако га на основи § 15 став други не решава у властитој надлежности.

§ 17.

Лице, коме је решењем Министра признато држављанство прирођењем, положиће пред првостепеном управном влашћу Краљевине заклетву која гласи:

„Ја ступајући у држављанство Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца заклињем се свемогућим Богом, да ћу владајућем Краљу свагда бити веран, да ћу се Устава и осталих закона савесно придржавати, да ћу тачно испуњавати све грађанске дужности и верно служити интересима државе и народа Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Тако ми Бог помогао!“

Оригинални записник о положеној заклетви управна власт мора доставити Министру Унутрашњих Дела, који ће одмах издати сведочанство о прирођењу.

У том сведочанству имају се назначити сва лица, која су тим прирођењем стекла држављанство Краљевине.

в) Дејство.

§ 18.

Прирођење не дејствује унатраг. Тек када природњени положи заклетву по претходном параграфу, он постаје држављанин Краљевине, те са даном заклетве добија сва грађанска и политичка права, у колико посебни закони не ограничавају природњенима та права.

§ 19.

Прирођење дејствује и у прилог деце млађе од 21 године и у прилог жене, изузев случаја, да се ова држављанства Краљевине одрече у намери да очува држављанство, које је и пред удајом себи изјавом придржала, ако то предвиђају закони њене отаџбине.

§ 20.

Ако лице, коме је решењем признато природњење, у току од 6 месеци од дана саопштења, не положи прописану заклетву, на основу тога решења не може стећи држављанство ове Краљевине.

III. ГЛАВА.

Губитак држављанства.

§ 21.

Држављанство Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца губи се:

1. отпустом (§ 27);
2. отсутношћу (§ 28);
3. удајом (§ 29);
4. позаконењем (§ 30);
5. одрицањем (§ 31);
6. одузимањем (§ 32 и 33).

1. Отпуст из држављанства.

а) Услови.

§ 22.

Сваком је држављанину слободно иступити из држављанства, пошто испуни своје обавезе према држави. (Члан 20. Устава).

§ 23.

Због неиспуњених обавеза не могу иступити из држављанства Краљевине држављани:

1. лица која стоје под војном обавезом, у колико то спречавају прописи Закона о Устројству Војске и Морнарице;

2. лица под истрагом, односно оптужбом због кривичних дела;

3. лица, која нису издржала досуђену криминалну казну;

4. лица, која су у заостатку плаћањем новчане казне;

5. лица, која су у заостатку плаћањем државног или самоуправног пореза.

Исто тако не могу иступити из држављанства активни државни службеници војног и грађанског реда; народни посланици, посланици, односно часници и службеници самоуправних тела.

§ 24.

Ни један држављанин Краљевине не сме се отпустити из држављанства на уштрб права и интереса јавних или приватних лица, са којима стоји у правним односима.

§ 25.

Држављанин, који је навршио 21 годину живота има право да добије отпуст из држављанства, ако поднесе доказе, да је или да ће бити примљен у инострано држављанство и испуњава остале услове.

б) *Посшупак.*

§ 26.

Лица, која желе иступити из држављанства Краљевине у циљу стицања страног држављанства, треба да траже отпуст из држављанства. Молба, снабдевена потребним доказима, подноси се надлежној првостепеној управној власти.

Првостепена управна власт молбу за отпуст из држављанства објавиће за време од 14 дана са позивом, да свако може отпусту приговорити ако докаже, да има недостатака из §§ 23. и 24. овог закона, или да молилац иначе није испунио правне обавезе.

Ако је приговором доказано да је у питању лице:

- а) које стоји под егзекуцијом;
- б) које је тужено у грађанској парници; или
- в) које се налази под стечајем, објава ће се продужити најдаље за годину дана.

По свршетку рока објаве спровешће првостепена управна власт предмет надлежном Великом Жупану, који ће молбу одбацити ако нису испуњени законски услови за отпуст из држављанства. Против решења Великог Жупана допушћена је жалба на Министра Унутрашњих Дела.

Ако пак Велики Жупан нађе, да нема законских препрека да се молби удовољи, предложиће предмет Министру Унутрашњих Дела на решење.

Министар Унутрашњих Дела по утврђењу законских услова, издаће сведочанство о отпусту из држављанства. У том сведочанству биће поименце наведени чланови породице дотичнога, који су уједно отпуштени из држављанства.

в) *Дејство.*

§ 27.

Отпустом из држављанства Краљевине губи се држављанство само под условом, да отпуштено лице стече

које друго држављанство, или да је ван територије Краљевине трајно настањено, или се у току године дана исели са наше територије.

Губитак држављанства Краљевине правноважно отпуштеног лица рачунаће се са даном издатог сведочанства о отпусту.

2. Одсутност.

§ 28.

Држављанин Краљевине, који је трајно настањен ван територије Краљевине, па за време од 30 година, по навршетку 21 године живота, није испуњавао никаквих обавеза према отаџбини, престаје бити држављанин Краљевине.

3. Удаја.

§ 29.

Удајом за страног држављанина, држављанка Краљевине губи држављанство, изузев случаја, да по прописима закона мужевљеве отаџбине није стекла његово држављанство, или ако је придржала држављанство Краљевине брачним уговором, или у недостатку тога, ако је приликом склапања брака дала такву изјаву.

4. Позакоњење.

§ 30.

Незаконито дете држављанке Краљевине и страног држављанина, млађе од 21 године, губи држављанство, ако је стекло страног држављанство позакоњењем по прописима закона отаџбине свога оца.

Пропис овога параграфа не односи се на незакониту кћер удату за држављанина Краљевине.

5. Одрцање држављанства.

§ 31.

Држављани Краљевине по пореклу (рођењу или позакоњењу) имају право да изјаве, у року од 3 године

по навршеној 21 години живота, да се одричу држављанства Краљевине, ако су рођени у иностранству и тамо стално настањени, а докажу да их страна држава, у којој су се родили, по својим законима сматра својим држављанима.

Потребне доказе са изјавом подносиће дотична лица преко надлежне првостепене управне власти Министру Унутрашњих Дела, који ће својим решењем потврдити, да су од дана учињене изјаве престали бити држављанима Краљевине.

Пропис овога параграфа не односи се на већ удату кћер.

6. Одузимање држављанства.

§ 32.

Губе држављанство они држављани, који су без дозволе власти ступили у војну или грађанску службу стране државе и у њој остали и поред позива Министра Унутрашњих Дела да је напусте.

Министар Унутрашњих Дела ће два пута објавити позив у „Службеним Новинама,“ у размаку од два месеца. Ако се у року од идућа два месеца дотични не одазове, Министар Унутрашњих Дела ће донети решење о одузимању држављанства.

Решење ће се објавити у „Службеним Новинама.“

Губитак држављанства не ослобађа дотично лице од последица неизвршења војне обавезе.

§ 33.

Држављанин Краљевине, који је био пре прирођења припадник државе, са којом је наша држава у ратном стању, може изгубити држављанство у следећим случајевима:

1. Ако се утврди, да је учинио дело на штету правног поретка и на штету унутрашње или спољне безбедности Краљевине;

2. ако се утврди, да је напустио државу с намером, да избегне војну службу или какву другу јавну службену дужност, која постоји у Краљевини;

3. ако се утврди, да се налази у служби шпијунаже у прилог стране државе, или да такве тежње потпомаже, које су наперене против права и националних интереса државе.

У горњим случајевима о одузимању држављанства решава Министар Унутрашњих Дела по одлуци Министарског Савета. Решење треба објавити у „Службеним Новинама“.

§ 34.

Министар Унутрашњих Дела моћи ће протегнути одузимања држављанства и на жену и малолетну децу бившег држављанина, ако и за њих постоје услови из § 33. Док то не учини, она лица не губе држављанство.

7. Дејство губишка држављанства.

§ 35.

Губитак држављанства не ослобађа дотично лице од казних последица за учињена кривична дела и не може нанети штете стеченим правима јавних и приватних лица, са којима је оно било у правним односима.

§ 36.

Лице, које је изгубило држављанство по § 33. губи сва своја права, која проистичу из јавно-правних односа према држави и у будуће не може стећи држављанство Краљевине прирођењем.

§ 37.

Губитак држављанства односи се на закониту жену и децу само у случају, ако су стекли ново држављанство мужа односно оца. У противном случају задржавају држављанство Краљевине, док се стално не иселе са наше територије.

IV. ГЛАВА.

Поново стицање држављанства.

§ 38.

Бивши држављани Краљевине, који желе поново стећи држављанство Краљевине, стичу га у опште на исти начин као и остали странци.

§ 39.

Лица, која су изгубила држављанство Краљевине тим, што су следила оцу у прирођењу страног држављанства, имају права, да га поново стекну путем изјаве учињене у року од годину дана по навршеној 21 години живота, ако се стално настане на територији Краљевине.

Исто важи и за лица, предвиђена у § 30., која су позаконењем изгубила држављанство Краљевине.

Одредбе овога параграфа не односе се на већ удату кћер.

§ 40.

Бивша држављанка Краљевине, која је удајом за страног држављанина изгубила држављанство Краљевине, има право, на случај извршне пресуде (одлуке) о растави или разводу брака или на случај да остане удовица, поново стећи држављанство Краљевине, ако се стално настани на њеној територији и поднесе захтев.

Ово поново стицање држављанства не протеже се на њену закониту децу рођену у браку са страним држављанином.

§ 41.

Лица, о којима је реч у §§ 39. и 40. подносиће преко надлежне првостепене управне власти потребне доказе надлежном Великом Жупану, који ће у недостатку услова тражења, односно изјаву одбацити, а иначе предложити Министру Унутрашњих Дела, који ће

својим решењем потврдити, да је дотично лице од дана тражења поново стекло држављанство ове Краљевине.

Ова лица стичу заједно са држављанством завичайно право онде, где су га раније имала.

V. ГЛАВА.

Опште одредбе.

1. Материјални прописи.

§ 42.

У колико није овим законом другаче предвиђено следују у погледу стицања и губитка држављанства: законито дете млађе од 21 године свом оцу, или у недостатку оца, својој матери, а незаконито дете млађе од 21 године, својој незаконитој матери.

Предње се не односи на већ удату кћер.

Посмртно законито дете следује држављанство оца.

§ 43.

Жена не следује држављанство мужа ако је у моменту промене држављанства брак био извршном пресудом (одлуком) растављен, разведен или поништен.

Правоваљано измирење између судски растављених супружника утиче на држављанство као удаја.

§ 44.

Поништење брака извршном судском пресудом (одлуком) у погледу држављанства за жену ствара стање пре брака, а деца следују држављанство матере само у случају, ако имају редовно пребивалиште на територији Краљевине, или ако се на њој трајно настане.

§ 45.

Удаја удове за лице које није отац детету без утицаја је на држављанство детета.

§ 46.

Присвојење (Adoptio) нема утицаја на држављанство присвојеног лица.

§ 47.

Одредбе овог закона, у колико напомињу стране држављане, важе и за лица без држављанства, односно за лица чије држављанство остаје непознато.

2. Формални прописи.

§ 48.

За решавање спорних питања у погледу држављанства појединих лица, сем питања њихове завичајности, надлежан је Велики Жупан као првостепена управна власт.

§ 49.

У случајевима примењивања овог закона поступаће и решавање првостепена управна власт оне управне јединице, у којој има завичајност лице, чије је држављанство у питању; ако пак зато завичајност не даје ослонца, — надлежна првостепена управна власт оне управне јединице, у којој то лице има редовно пребивалиште, а у недостатку тога, где му је место рођења, односно где је расправа започета.

§ 50.

Где се у одредбама о стицању, односно губитку држављанства тражи изјава дотичног лица, ту изјаву треба дати у овереној форми.

Ако изјаву даје малолетно женско лице поводом удаје, односно удата жена захтев по § 40. овог закона, биће потребно и одобрење законског заступника односно туторске власти.

§ 51.

Облик сведочанства о држављанству, сведочанства о прирођењу и образац сведочанства о отпусту из

држављанства, прописаће се Уредбом о извршењу овог закона.

§ 52.

Стицање држављанства природжењем и отпуст из држављанства објављиваће се крајем сваке године у „Службеним Новинама“.

VI. ГЛАВА.

Прелазне одредбе.

§ 53.

На дан ступања на снагу овог закона сматрају се држављанима Краљевине следећа лица:

1. Лица, која су на дан уједињења (1-XII-1918. год.) имала држављанство пређашње Краљевине Србије или пређашње Краљевине Црне Горе, као и она лица која су имала на дан уједињења (1-XII-1918. године) држављанство пређашње Краљевине Хрватске и Славоније, а нису то држављанство изгубила на основу одредаба уговора о миру;

2. Лица, којима је уговором о миру са Аустријом (St. Germain) чл. 70.—82., са Угарском (Trianon) чл. 61—66., са Бугарском (Neuilly) чл. 39. и 40., признато држављанство ове Краљевине или су га стекли сходно одредбама тих уговора;

3. Лица, која су до дана ступања на снагу овог закона примљена у држављанство Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца путем природжења;

4. Лица, која су по роду и језику Срби, Хрвати или Словенци и испуњавају услове из § 12. тач. 2, 5 и 6, а која су до дана ступања на снагу овог закона код надлежне власти затражила држављанство Краљевине;

5. Лица, која су по роду и језику Словени, и на територији ове Краљевине најмање 20 година стално настањена, а која су до дана ступања на снагу овога за-

кона код надлежне власти затражила држављанство Краљевине;

6 Лица, која су по роду и језику Словени, која су затражила држављанство Краљевине или се налазе у државној служби или су после Уједињења најмање две године провела у државној служби, а настањена су на територији Краљевине најмање пет година;

7. Лица, која су на дан 1. децембра 1918. године имала завичајност у којој општини, која није ушла у састав Краљевине, а налазила су се у служби на територији Краљевине код јавних и саобраћајних подuzeћа или других јавних установа, које су биле доцније предузете од државе, па су задржана у служби, те су до дана ступања на снагу овог закона код надлежне власти затражила држављанство Краљевине;

8. Лица, која на дан ступања на снагу овог закона испуњавају услове из § 13. а предала су до тога дана управној власти изјаву, да желе бити држављани Краљевине;

9. а) законита деца лица назначених у предњим тачкама, рођена после Уједињења, односно после тренутка, када су им родитељи стекли држављанство ове Краљевине, а пре ступања на снагу овога закона;

б) стране држављанке које су у истом року ступиле у брак са лицем означеним у претходним тачкама;

в) незаконита деца држављанки, које спадају у број лица назначених у претходним тачкама, рођена у истом року;

г) законита деца држављана, који спадају у број лица назначених у претходним тачкама, ако је позаконјење извршено у истом року и ако је дете у тренутку позаконјења било малолетно;

10. Лица, рођена на територији Краљевине, која се по пореклу не могу позвати ни на какво друго држављанство, нити су каквим другим путем стекла туђе

држављанство. До доказа о противном сматра се да су наводчад, која су била нађена на територији Краљевине, рођена на тој територији.

Лица означена под тачком 4, 5, 6, 7 и 8 подносиће потребне доказе у року од годину дана после ступања на снагу овог закона надлежним првостепеним управним властима, које ће им издати сведоџбу о држављанству, ако буде решењем Великог Жупана утврђено да испуњавају услове; ова лица добијају завичајно право у општини настањења, у колико не испуњавају услове из тач. 7. § 12 овог закона. Ако пак услови нису испуњени, Велики Жупан одбациће тражење допуштајући жалбу на Министра Унутрашњих Дела. Ако поменута лица у том року нису поднела доказе првостепеној управној власти, сматраће се да у опште држављанство не траже.

§ 54.

Лицима означеним у тачкама 2, 3, 4, 5, 6, 7 и 8. § 53. или природеним држављанима која су примљени или буду примљени у државну службу или се приме ма кога јавног звања, рачунаће се и дотадашње време државне, самоуправне, односно јавне службе или време праксе по одредбама закона о чиновницима и осталим државним службеницима грађанског реда, закона о државном саобраћајном особљу, закона о устројству војске и морнарице, ако су пре тога служила на територији које од бивших држава на које се односе одредбе уговора о миру наведене у тач. 2. § 53.

§ 55.

Држављанство становника некадашњих крајева турске царевине, који су после ратова од 1912. и 1913. године присаједињени одређује се по овим прописима:

Постали су држављанима Краљевине они некадашњи турски поданици који су 25 августа 1913. године били житељи које општине на територији присаједи-

њеној од стране пређашње Краљевине Србије, као и они, који су били 8. новембра 1913. год., житељи које општине на територији анектираној од пређашње Краљевине Црне Горе, и који су то остали до 1. децембра 1918. године.

Лицима која су се иселила у Бугарску, ако се врате у земљу у року од три године дана од ступања на снагу овога закона, признаће држављанство својим решењем Министар Унутрашњих Дела.

Несловени, који су у смислу другог става овог параграфа постали држављани Краљевине, престају то бити, ако у року од пет година од ступања на снагу овог закона изјаве код надлежне првостепене управне власти да иступају из држављанства.

Првостепене управне власти доставиће речене изјаве војним и општинским властима, које су дужне дотичног одмах избрисати из војних и општинских спискова.

Ова ће лица бити дужна одселити се из Краљевине у року од једне године дана од дана учињене изјаве, при чему ће моћи слободно од сваке дажбине понети собом сва своја покретна добра.

Министарски Савет ће на предлог Министра Унутрашњих Дела прописати олакшице овим исељеницима за исељење и за продају њихове имовине.

§ 56.

Држављани, који су после уједињења и пре ступања на снагу овог закона, добили од Министарства Унутрашњих Дела редован отпуст из држављанства, као и њихове законите жене и њихова законита деца млађа од 21 године у тренутку отпуста, нису више држављани ове Краљевине.

Ово исто важи и за ванбрачно дете држављанке, која је у том међувремену добила редован отпуст, ако је дете у тренутку отпуста било млађе од 21 године,

као и за држављанку, која је у истом року удајом за страног држављанина стекла туђе држављанство.

Лица, која су оптирала за туђе држављанство или су стекла туђе држављанство сходно Уговорима о Миру назначеним у § 53. тач. 2. нису више држављани Краљевине.

§ 57.

За лица настањена на данашњој територији Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца пре 1. децембра 1918. године, рок од 10 година предвиђен у § 12. тач. 3. почеће тећи од дана Уједињења т. ј. од 1. децембра 1918. године.

Рок од 30 година предвиђен у §§ 15. и 28. рачунаће се најраније од 1. јануара 1900. године.

Срби, Хрвати и Словенци, који су се иселили из наше државе, и буду, на основу § 28. овог закона изгубили држављанство Краљевине, имају право да га поново стекну путем изјаве у смислу § 41. учињене у року од 10 година по ступању на снагу овог закона.

§ 58.

По прописима § 14. може се дати држављанство Краљевине и ако немају отпуст из свог досадашњег држављанства, нити су настањени 10 година на територији Краљевине;

1. Страним Држављанима, који су били за време прошлих ратова у војној или грађанској служби пређашње Краљевине Србије, пређашње Краљевине Црне Горе или у Југословенским Добровољачким Одредима;

2. руским држављанима словенског порекла који бораве као избеглице на територији Краљевине.

Молбе се имају поднети у року од шест месеци од дана ступања на снагу овога закона.

§ 59.

Прописи § 40. односе се и на растављену, разведену или удову страну држављанку, која се удала пре

Уједињења, а која би се, да се није удала, сматрала по § 53. овог закона за држављанку Краљевине.

§ 60.

Док питање завичајности не буде решено јединственим законом за целу Краљевину, у оним деловима у којима та установа није предвиђена, тражени услов из § 12. тач. 7. овог закона надокнађује изјава општине, да је вољна примити дотично лице у сажајство.

§ 61.

Овим законом укидају се сви правни прописи о стицању и губитку држављанства, који су до сада важили у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца или у појединим њеним деловима.

Овај закон не мења прописе о пријему странаца у завичајну свезу (зајемчење пријема у општинско чланство, зајемчење подарења домовинског права) општина на територији пређашње Аустро-Угарске Монархије, која је ушла у састав Краљевине.

§ 62.

Овим законом се не дирају одредбе међународних уговора, који су били закључени до дана ступања на снагу овог закона.

§ 63.

Овлашћује се Министар Унутрашњих Дела, да уредбом донесе ближе одредбе о извршењу овог закона.

§ 64.

Овај закон ступа у живот кад га Краљ потврди, а обавезну снагу добија на дан објаве у Службеним Новинама.

Препоручујемо Нашем Министру Унутрашњих Дела да овај закон обнародује, свима Нашим Министрима

да се о извршењу његовом старају, властима заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

21. септембра 1928. године.
у Београду.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар Унутрашњих Дела

Д-р. А. Корошец, с. р.

Видео и ставио Државни Печат,

Чувар Државног Печата,

Министар Правде,

М. А. Вујичић, с. р.

Председник Министарског Савета
Министар Унутрашњих Дела.

Д р А. Корошец, с. р.

(Следују потписи свију осталих Министара)

НАРЕДБА

М. Кр. Министарства бр. 4420/1918. М. Предс. о допуни приватноправних прописа у погледу некретнина.

На основу § а 16. зак. чл. LXIII:1912. о изнимним расположењима за случај рата, и на основу § а 14. зак. чл. L:1914., који допуњује пређе споменути законски чланак, Министарство наређује ово:

§. 1. За ваљаност правног посла, којим се отуђује некретнина, потребно је, да се истави исправа о правном послу.

То исто важи и за претходне погодбе, које претходе склапању уговора.

Правило, предвиђено у ставу 1. и 2. не простире се на правне послове, склопљене пре ступања на снагу ове наредбе, ако је до дана ступања на снагу ове наредбе:

грунт. убележења у техничком смислу, већ и о праву власништва тужениковог на спорну некретнину, несумњиво је, да ово питање не може решавати суд једне стране државе.

С тога је ваљало ревизиону молбу као неосновану одбити, абстрахујући да је ревизиона молба сада, када је и општина Модош нашој Краљевини враћена - већ и иначе беспредметна.

Тужитељица на ревизионој расправи изнела је и то да је тужени међувремено због кривотворења исправе од стране првостепеног суда осуђен, па је услед тога молила да се поступак у смислу 234. §-а Гпп. суспендује, али се овој молби није могло места дати са разлога јер се сада не ради о мериторном решењу спора, него само о питању надлежности суда.

Расположење у погледу ревизионих трошкова није се имало чинити јер их за туженога није било.

59.

Са достојанством и положајем кр. јавног бележника у опште се не слаже прибављање, мамљење клијената, а томе се има сматрати истицање јавнобележничке службене табле на две хоризонталне шипке, које допиру до средине тротоара.

(Колегијум за кр. јав. бележнике при Апелац. Суду у Новом Саду, бр. Предс. XX. Б. З. 1929.)

Колегијум за кр. јавне бележнике при Апелационом Суду у Новом Саду, као другостепена дисциплинска власт поднесени уток одбија, а као виша надворна власт упућује др. Н. Н. кр. јавног бележника у С, да у року од 3 дана уклони своју таблу, смештену на две хоризонталне шипке, које допиру до сред тротоара, и да своју таблу смести онако како то чине по постојећем обичају и сталној пракси и остали интелектуалци.

Разлози: Законом односно наредбом није до душе изречно одређено, како се има причврстити јавно бележничка службена табла са грбом, али из тога још не следи, да се та табла може истаћи на начин који не одговара достојанству и положају кр. јавног бележника. По сталној судској пракси са достојанством и положајем кр. јавног бележника у опште се не слаже прибављање клијената. А истицање табле на две хоризонталне шипке које допиру до средине тротоара, није ништа друго него, мамљење пословних странака на начин уобичајен код професионалних трговаца и обртника, у овом случају тим више, што се у близини канцеларије Дра Н. Н. кр. јавног бележника налази канцеларија Дра Х. У. кр. јавног бележника. Из ове потоље чињенице несумњиво се може установити, да је табла на тај начин истакнута само зато, да би се тиме прибавила што већа клијентела.

Пријављени поступак дра Н. Н. дакле свакако исцрпљују сва критерија дисциплинског преступа. Крај свега овај Колегијум ипак је морао одбити поднесени уток дра Х. У. јер овај потоњи у свом поднесеном утоку није молио, да се преиначи онај део решења Окружног Суда, којим је изречено, да се против дра Н. Н. не покреће дисциплински поступак, а без тога се решење дисциплинског Суда није могло преиначити.

Што се пак тиче оне молбе Дра Х. У. да се упути Др. Н. Н. да своју јавнобележничку таблу истакне по старом обичају на капију или зид,

с обзиром на то, што у погледу те молбе, Колегијум Окружног Суда у свом решењу није учинио никакво расположење, услед чега се има сматрати као да је ту молбу одбио, и

с обзиром на то, што је молба Дра Х. У. по горе изложеном основана,

то је овај Суд као другостепена надзорна власт морао упутити Дра. Н. Н. кр. јавног бележника, као што је то изречено у диспозитиву ове одлуке.

60.

I. Одредбе зак. чл. XVIII: 1874. примењује се и на трамваје са електричним погоном. — II. Пресуда кривичног суда меродавна је за грађански суд при решавању парнице ради отштете само ако је установљена кривица, а не и онда ако је ослобођење уследило због недостатка у доказима. — III. Кривицу и одговорност електричног друштва не умањује та околност, да је осакаћено дете било без надзора. IV. Отштета за умањену могућност зараде, као и отштета за издржавање и васпитање има се досудити у облику годишње ренте, плативе у месечним ратама.

(Касациони Суд Б. Одељење, у Н. Саду бр. Г. 738/1928.)

Касациони Суд делимично места даје ревизионој молби тужене, онај део другостепене пресуде, којом је тужитељици у име накнаде за отпалу зараду, и трошкова око издржавања и васпитања, досудио 80.000 дин. мења, те осуђује тужену фирму да у име годишње ренте плати тужитељици сваког 20 дана месечно, унапред до навршене 14 године живота 300 дин. а од навршене 14 год. 600 дин. док живи, надаље 2320 дин. ревизионих трошкова све у року од 15 дана под теретом оврхе, и то све досада доспеле рате у једној своти, а трошкове на руке правозаступника тужитељице.

У осталом делу рев. молба тужене се одбија.

Разлози: Тужено друштво у својој ревизионој молби жали се на пресуду Апелационог Суда због повреле материјалних законских прописа и материјалнога права. Наводи да је позивни суд у овом случају применио XVIII. зак. чл. из 1874. год. који говори о одговорности жељезнице, а не о електричним трамвајима. Како је ово

специјалан закон, то се одредбе истога могу применити само на случајеве у њему предвиђене, а не могу се тумачењем проширити и на сродне случајеве.

Ова је жалба тужене неоснована, јер је електрични трамвај по битности жељезница, а споредна је околност, да ли се погон врши паром или електричном снагом, те се по сталној судској пракси одредбе XVIII. зак. чл. из 1874. год. примењују и на трамваје са електричним погоном.

Жали се даље тужени, да се Апелациони суд огрешио о одредбе материјалних правних прописа XVIII. зак. чл. из 1874., те је пресуда Апелационога Суда и онда неоснована, ако се у конкретном случају имају применити прописи горњег закона, јер по истоме закону жељезница одговара за сваку штету, сем ако докаже, да је несретни случај дело неке треће особе или да је оштећени сам крив несрећи, а како је у конкретном случају и у казненом поступку а и у овој парници доказано, да је несрећа настала услед тога, што је малолетна тужитељица трчала тротоаром и у том трчању непосредно пред трамвајом исклизла и пала под точак. те је и у кривичном поступку утврђено да трамвајске органе не терети кривица.

И ова жалба тужене је неоснована. Истина да су установљења кривичнога суда у погледу кривце меродавна за грађански суд, али по гласу пресуде Касационога Суда као кривичног суда бр. К. 173-2926. органи трамвајскога друштва ослобођени од оптужбе на основу 2. тач. 326. § а крив. поступка, дакле из недостатка доказа; а не зато, што би било утврђево да исте не терети кривица. Према томе у овом случају остаје право грађанском суду, да на основу проведених доказа и оценом истих установи материјалну одговорност туженога. Апелациони Суд на основу доказа установио је, да органе трамвајског друштва терети велики немар у овом случају. У ревизионој молби не напада се ово установљење, да је у противности са списима, односно не наводе се докази који би у списима били а који би могли оборити горње установљење.

Не умањује кривицу и одговорност тужене ни околност, да је дете било без надзора, ни онда, када би ова била доказана, јер из оваког пропуштања од стране родитеља, друштво не може изводити себи право да немарношћу и нехатом натера кола на дете.

Жалба тужене уперена противу паушално одмерене своте је основана те је пресуду Апелационога Суда у том делу требало променути зато, што §. 4. т. XVIII. зак. чл. 1874. год. изрично наређује да се одштета за умањену могућност зараде, као и одштета за издржавање и васпитање има у облику годишње ренте досудити, плативу у месечним ратама, те је уместо паушалне своте требало годишњу ренту установити.

Није оправдана жалба тужене да за издржавање и васпитање од сада па до навршене 12 год. нема ништа да плаћа јер је то и иначе дужност родитеља а о смањеној могућности зараде тек се од тога детињег доба може говорити. Неоснована је ова жалба зато, што је овако осакаћено дете у млађим годинама нарочито неспособно да собом влада те јој је потребан сталан надзор и посебна нога која проузрокује нарочите издатке и јер се на васпитању оваког детета било за какав рад који би јој као извор за издржавање доцније служио редовно мора нарочито плаћати, и што деца и до 12 год. живота у ситнијим пословима помажу у раду и вођењу куће својих родитеља, док у конкретном случају родитељи морају трошити за надзор и кретање детета, те како се ова свота паушално одмерава на више година, то је суд са обзиром на све ове околности горњу своту одмерио, која одговара садашњим приликама. Остаје међутим право странкама да према §-у 5 горњег закона услед промењених прилика траже снижење, односно повишење ренте.

Како је тужена у суштини ревизионом молбом одбијена, има да плати и рев. трошкове.

* * *

Пракса по горњем питању сакупљена је у св. 6. Малог Зборника Закона Дра Н. Игњатовића.

Види: Збирка судских одлука VIII. 73. и 214.

61.

Правно је правило, да удовица, која живи у небрачном односу, губи право на удовичко уживљење.

(Касациони Суд Одељење Б., у Н. Саду бр. Г. 381/1928.)

Касациони Суд ревизиону молбу тужене одбија и осуђује ју да тужитељима, у руке њиховога правозаступника, плати, у року од 15. дана под претњом оврхе, 200 динара.

Разлози: Пресуду Апелационога Суда напала је ревизионом молбом тужена. Жали се да је пресуда Апелационога Суда штетна јер:

1) Тужитељи признају да су имали знања о томе да је тужена у ванбрачном односу живела, наводно, кроз време од две године пре покретања тужбе. Када би овај навод тужитеља и био истинит, што тужена пориче, и онда би тужитељи изгубили право да траже укидање удовичког права, јер су то стање кроз дуже време толерирали.

2) Апелациони Суд је са повредом формално-правних прописа установио, на основу исказа двају сведока који су посве невероватни, да је тужена живела у дивљем браку, док би из исказа сведока Ђ. Н. Л. М. и Ј. П., излазило противно. Тужена је од смрти мужевљеве и синовљеве била непрестано угрожена претњама и зловљаштвима, те је била приморана да узме у кућу мушко лице које ће је бранити и које ће јој у вођењу економије помагати. Према приложеном лекарском уверењу, сем тога К. С. је и неспособан за вршење полнога сношаја. Према сталној судској пракси ванбрачни однос удовице није разлог због кога би удовица морала изгубити удовичко право уживања. Тражи да се проведе допуна доказа, коју је тражила код Апелационога Суда. Прилаже службену књигу К. С. и тражи његово поново саслушање, да је он код тужене само у служби.

Ове жалбе тужене немају основе.

Правно је правило да удовица која живи у ванбрачном односу, губи право на удовичко уживање. Првостепени је Суд оцењујући исказе преслушаних сведока према прописима грађанскога поступника, установио као чињеницу, да тужена са К. С. живи у ванбрачном односу. Ово установљено стање ствари је Апелациони Суд у целини усвојио. Тужена не наводи, такве повреде формалнога права, услед којих би се овако установљено стање ствари могло према пропису 534. §-а гр. пост. ревидирати, него напада само оцену исказа преслушаних сведока, што спада у законито право првостепенога односно Апелационога суда, према томе је ово установљено стање ствари и за Касациони Суд меродавно.

Тужена се, истина жали, да је Апелациони Суд повредио формално-правне прописе и тиме, што није одредио преслушање сведока које је она тражила, али је и ова жалба тужене неоснована. Према позитивним исказима сведока на основу којих је првостепени суд установио да тужена живи ванбрачно, тужена није понудила код Апелационог Суда такве доказе, који би били способни да позитивна установљења првостепенога суда у погледу њенога ванбрачнога живота поруше, него је тражила допуну доказа из разлога тога, што сведоци стално обилазе кућу тужене и према томе најбоље знају да ли тужена живи ванбрачно или не. Како, међутим оваки, на опште околности понуђени докази нису способни да поруше установљења доњих судова, који се оснивају на позитивним исказима и конкретним чињеницама, није повредио Апелациони Суд формално правно правило ни тиме, што није одредио преслушање по туженој предложених сведока.

Како тужена постаје недостојна удовичкога уживања самим фактом што живи у ванбрачном односу, који је трајао и у време покретања тужбе, није од утицаја за решење спора питање о томе, када су тужитељи за овај однос дознали пре покретања тужбе.

У погледу некретнина уписаних у гр. Записницима бр. 29. 1864. и 46. доњи судови су тужбу одбили, према

томе је жалба тужене, да је тужбу у погледу ових некретнина требало одбити, беспредметна.

Расположење у погледу ревизионих трошкова оснива се на прописима §§. 543. и 508. гр. пост.

*

Судска пракса И неморални живот проузрокује губитак удовичког уживљења, јер је удовичко право последица брака заснованог на моралној основици. (5383/904. 4750/1905). — У случају смрти и оглашења за умрлом брисање удовичког права грунтовно осигураног, по наредби 4498/1892. М. Правде може се тражити после 3 године; ако се пак удовица поново уда, од ње се може одма захтевати брисаона дозвола.

62.

Укидање имовне заједнице на некретнину могу тражити савласници и онда, ако су они уједно брачни другови међу којима још постоји брачна веза.

(Касациони Суд Одељење Б. у Н. Саду бр. Г. 609/1928.)

Касациони Суд одбија ревизиону молбу тужене, и осуђује исту да плати тужиоцу, на руке његовог правозаступника, 280 (двеста осамдесет) динара ревизионог трошка, у року од петнаест дана, под претњом принудног извршења.

Разлози: У својој ревизионој молби, тужена се жали да је призивни суд неправилно применио прописе Закона о браку. Једино раставом од стола и постеље престаје брачна заједница, што са собом доноси и право на укидање имовинске заједнице, а привремено одвајање од стола и постеље на неко одређено време не носи са собом никакве имовинско-правне последице, осим привремена издржавања. Дозволом укидања имовинске заједнице, у овом случају продаје куће, вређа се најелементарније право жене на стан, који у првом реду спада у привремено издржавање. Како је та кућа, према обостраном признању, набављена као заједничка за трајања

брака, ни једна страна не може, док брак траје, да тражи укидање те имовинске заједнице.

Ова жалба није у закону основана. Истина, према чињеничком стању које је призивни суд примио, а које, као ненападнуто, важи и за ревизиони поступак, брачна заједница међу странкама није још дефинитивно престала, али та околност нема у овом случају никаква утицаја. Према грунтовном стању, у погледу спорне непокретности постоји само обично сувласништво међу странкама, стечено на основу купопродајног уговора. Такав правни однос пружа тужиоцу довољан основ за деобну тужбу, какву је подигао, и на њему није био никакав даљи терет доказа. Тужена, пошто је тврдила да је спорна непокретност предмет њихове брачне имовинске заједнице, односно да је била купљена у споразумном циљу да послужи заједничким потребама, док брак траје, морала је то и да докаже. Исто тако, морала је да докаже и остало своје противно тврђење, наиме да се раскид сувласништва тражи у невреме и да би био штетан по њу. Призивни Суд је примио да она ни једно од тога није успешно доказала, а та његова конклузија није ничим ни нападнута. Према томе, призивни суд није повредио закон кад је нашао да тужена има да трпи да се сувласничка заједница у спорној непокретности раскине.

Како њена жалба није успела, ваљало јој је ревизиону молбу одбити, и осудити је, по §. 425. Гр. пп., да тужиоцу накнади ревизиони трошак.

*

Судска пракса. Отац, не може вршити укидање имовне заједнице против свога малодобног детета, који стоји под његовој очинској власти, ако би се одузимањем некретвине из дечјег поседа, огрешио о обвезу законског руковоаца имовине (К. 329/1914).

Не чини сметњу за укидање заједнице та околност, што су сувласници уједно и брачни другови и да међу њима још постоји брачна веза. (К. 3309/1913).

Ако се некретнина не може продати по правој вредности, уз одржање удовичког права, тада се не може тражити укидање заједнице док постоји удовичко право. (К 2639/1913).

Види: Књ. VII. 108. и VIII. 60. 84. и 243. сл.

63.

Нема места парници ради установљења правног односа по §-у 130. Гпп. онда када је тај правни однос по материјалном закону неваљан.

(Касациони Суд, Одељење Б. у Н. Саду
бр. Г. 330/1928.)

Касациони Суд даје места ревизионој молби прво и трећередног туженог, пресуду позивног суда преиначује, тужбу одбија, и осуђује тужиоца да им плати, на руке њиховог правозаступника, 2500 дин. првостепених, 800 дин. позивних и 1250 дин. ревизионих парничних трошкова, у року од 15 дана, под претњом принудног извршења.

Разлози: У својој ревизионој молби, прво и трећередни тужени се жале да је позивна пресуда по њих штетна, кад је примила да се је овде могло судити у смислу §. 130. гр. пп. По сталној судској пракси, за примену §. 130. Гр. пп. није довољно да постоји међу странкама неки правни однос, већ је услов то да је утврђење тога односа потребно ради осигурања тужиоцевог права, односно да би неутврђење имало штетна утицаја на његов правни положај.

То овде није случај, пошто однос за који се тражи утврђење, све кад би и постојао, не би, с обзиром на Наредбу Бр. 4420-1918, имао правне ваљаности, па, тако не би имао ни утицаја на правни положај тужиоцев.

Ова жалба је у закону основана. Прави циљ тужбе, у овом случају, је утврђење да је између тужиоца и тужених углављена погодба о продаји и купњи тужиоцевог дела млина и куће са земљиштем уписаним у grunt. ул. бр. 2988 општине Н. под чест. бр. 355-1. Како је предмет те погодбе без сумње једна непокретност, јер је кућа са земљиштем, и млинска инсталација са кућом у таквој вези да сачињавају једно непокретно јединство, те је на таково и тужба управљена; како је, даље, за

ваљаност правног посла којим се отуђује непокретност потребно, према Наредби Бр. 4420-1918, да се о таквом правном послу састави исправа, осим изузетка предвиђених том Наредбом, међу које овај случај не спада; како је, најзад, међу странкама неспорно да о поменутом послу није била сачињена писмена исправа то је тај посао остао без правне снаге, и њиме није био утврђен никакав правни однос међу странкама који би могао да буде предмет декларативног утврђивања у смислу §. 130 Гр. п. п., јер тужба и парнични поступак нису инструменти за утврђивање односа којима не достаје правно дејство. Како је призивни суд, упркос таквој правној ситуацији, изрекао, у смислу §. 130. Гр. п. п., да је међу странкама дошло до усмене погодбе о поменутиим непокретностиим, у циљу склапања писменог уговора, без обзира на то да ли таква усмена погодба има какву правну ваљаност, Касациони Суд налази да је призивни суд погрешно применио закон, па је, с тога ваљало ревизионој молби места дати, призивну пресуду преиначити, тужбу одбити, и тужиоца осулиту, по §. 425. Гр. п. п., да прво и трећередном туженом плати парничне трошкове првостепеног, призивног и ревизионог поступка.

*

Горе постављено правно правило не одговара нашем правном стајалишту зато, што када купац усменим уговором купи од продавца неку некретнину, тада међу странкама стварно постоји правни одношај, а већ сама по себи та околност довољна је да се омогући покретање прејудицијалне тужбе. Истина, да усмени уговор у погледу некретнина с обзиром на наредбу бр. 4420/1918 М. Пред. нема важности, али правна последица тога не може бити та, да у опште не буде места парници по §-у 130. Гпл. наравно ако иначе предлеже услови за ту парницу, већ једино та, да суд изкаже, да међу странкама постоји додуше правни одношај, али тај одношај с обзиром на споменуту наредбу са гледишта материјалног грађ. права нема важности. — Иначе по посл. правилима у одлукама, странке треба назначити исписивањем њихова потпуна имена, и то прво породична и затим рођена (Види чл. 2. Закона о именима), а никако није дозвољено, да се поједине странке називају по реду њихова набрајања (I. редни, II. редни и т. д.).

64.

I. *Кад је међу странкама услед обављеног обрачуна настала новација, тада више нема места враћању на првобитни посао, (сем случаја забуне). Такова новација се може напасти само под условима који важе за нападање правних послова.*

(Касациони Суд Одељење Б., у Н. Саду
Г. 598 1928.)

Касациони Суд, Б. Одељење одбија ревизиону молбу и осуђује туженога да тужитељу на руке правозаступника му плати у року од 15 дана под претњом принудног извршења у име ревизионих трошкова 210. динара, словом двестодесет динара.

Разлози: Није спорно међу странкама да је из једног посла лиферовања кукуруза између туженога као продавца у том послу и тужиоца као цесионара купца дошло до поравнања, услед којег је тужени потписао једну изјаву према којој је дужан тужиоцу платити 13000 динара са каматама 24. априла 1924. год. и да је 11. фебруара 1925. год. између странака сачињен један обрачун у погледу цене 1967 кгр. жита, пшенице, по којем тужени има једно потраживање у износу од 9045 дин. за које су се странке споразумеле да се оно има употребити на делимичну отплату старог дуга.

Према сада изложеном стању ствари међу странкама је дошло до новације, до уговора о признању обавезе, у којем случају нема места враћању на првобитни, оригинални и правни посао, јер су странке овом новацијом већ уредиле првобитни, оригинални правни посао, те је стога призивни суд правилно поступао, када се није упуштао у то питање, каква се потраживања налазила у оних 13.000 дин., да ли и свота за отштету или пак превисока камата, будући да је тужени из посла лиферовања кукуруза од правног претходника тужиочева у име куповине примио само свега 10.000 дин., и да ли

је из посла лифровања кукуруза тужени у опште био у каквом закашњењу, те да би стога дужан био плаћати неку одштету или не.

Таковим обрачуном новизирани послови се могу напасти само под редовним условима за нападање правних послова, а да такви услови постоје ни сам тужени не тврди.

Стога није основана жалба ревизионе молбе тужене странке, да је прививни суд погрешним закључивањем установио чињеничко стање и да је повредио и материјално право јер да је досудио тужитељу одштету, када штете није било, па је стога ревизиону молбу ваљало одбити и туженога у смислу 425. §-а грпп. на снашање и ревизиових трошкова осудити.

* * *

Истина, да се и застарела као и натурална облигација може новизирати; али таква тражбина, којој објективно право у јавном интересу ускраћује, да се ефектуше пред судом не може бити предмет новације, на пр. обавеза заснована на *turpis causa*.

65.

I. Казна због улагања недопуштене ревизије, примењује се и у парницама нормираним у извршном закону. II. У смислу става другог §-а 168. зак. чл. LX: 1881. против такве другостене пресуде, која потврђује првостепену пресуду, нема места правном леку. Ова одредба закона по §-у 56. зак. чл. LIV: 1912. има се одговарајући применити и на ревизију. III. Због улагања недопуштене ревизије изречена глоба има се наплатити по прописима наредбе бр. 39.805/1881. Мин. Правде.

(Касациони Суд Одељење Б., у Н. Саду,
бр. Г. 658/1928)

Касациони Сјд, Б. Одељење у Новом Саоу ревизиону молбу тужилаца по службеној дужности одбацује.

Надаље, осуђује тужиоца, сходно пропису 544. §-а гр. пп. као упорног парничара на глобу новчану од 250 динара (двесто и педесет динара).

Одговорност за глобу терети у првом реду адвоката који ће имати права регреса према сопственој странци само у том случају ако је ревиз. молбу уложио на посебно, писмено упутство странкино.

Разлози: Тужиоци су покренули тужбу на основу 168. §-а 60. зак. чл. од 1881. год.

Првостепени суд је тужиоце са тужбом им одбио, а призивни суд, Апелациони Суд у Новом Саду је услед призива тужиочева, решавајући ствар у другом степењу, призивом нападнуту пресуду првостепено суда потврдио.

А ту другостепену пресуду тужиоци нападају ревизионом молбом.

Но у смислу другог зач. 168. §-а 60 зак. чл. од 1881. год. против такве другостепене пресуде која потврђује првостепену пресуду нема места правном леку, која се одредба закона, сходно 56. §-у 54. зак. чл. од 1912 год. има одговарајући применити и на ревизиону молбу.

Према томе је горња ревизиона молба законом искључена, па је ваљало у смислу 529. §-а грпп. по службеној дужности одбацити.

Првостепени суд, пошто му приспеју списи парнице, у решењу кад буде издавао странкама трећестепену одлуку, поступаће у смислу прописа наредбе Угарског Минист. правде бр. 39.805/1881. У М. Р. у сврху наплаћивања горе из речене глсбе.

66.

1. Жена која није удовољила судском позиву ради успостављања брачне заједнице, не може се успешно бранити с тиме, да је њезин муж изјавио, да му она више не треба, ако је ова изјава учињена после рока одређеног за

успоставу брачног сажива. — II. Закон не забрањује, да приврени суд поново саслуша једном већ испитане сведоке, ако је то потребно ради стварања убеђења. — III. И ако је срески суд у парници ради привременог издржавања, мужа осудио на плаћање привр. издржавања, суд бракоразводне парнице може, оценом доказног материјала у смислу §-а 270. Гпп. уставности, да жена није имала оправдана разлога, да прекине брачну заједницу.

(Касација Нови Сад, Г. 640/1928).

Касациони Суд, Б. Одељење у Новом Саду ревизиону молбу тужене стране одбија.

Разлози: У својој ревиз. молби тужена је навела, да је пресуда Апелационог Суда донесена са повредом правних прописа и да је из чињеница изведен очевидно погрешан закључак.

Тужена је морала тужиоца напустити, јер је његова породица учинила несношљив живот у кући. То је правомоћно установљено у пресуди среског Суда, којом је тужилац обвезан на издржање њено. Жена, која оправдано напусти мужа, није дужна ни на позив Суда да успостави брачну заједницу, кад његов позив није био озбиљан. У осталом, она се хтела вратити под условом, да се он одвоји од свог сина и снаје, а он је казао да му она не треба. Најзад и оцена сведока спроведена је са повредом права, јер је било излишно саслушавати сведоке по други пут, кад је извесно, да ће се на доцнијем саслушању теже сећати на мивуле догађаје.

Моли, да се пресуда Апелационог Суда преиначи и тужилац одбије од тужбе.

Жалбе су неосноване.

Међу странкама је неспорно, да тужена у одређеном року није успоставила брачну заједницу.

Његова пак изјава, према установљеном стању ствари, како му жена више не треба, десила се касније,

после пропуштања да у датом јој року брачну заједницу успостави. Ово установљење донесено је на основу исказа преслушаних сведока, која оцена од стране Апелационог Суда није спроведена са повредом права, већ у оквиру §. 270. гр. пп. пошто закон не забрањује поновно саслушање једном испитаних сведока, ако је то већем Суду ради стварања убеђења било потребно.

Из оваког установљеног стања ствари Апелациони Суд није погрешно, када је извео закључак, да је тужилац имао оправданих разлога, да жену више не прими натраг.

Што се тиче пресуде среског Суда од 5. априла 1924. бр. 2836-1923. којом је муж осуђен на привремено издржавање, Апелациони Суд није такође повредио право када је изрекао, да тужена није посведочила такве разлоге, са којих је с правом прекинула брачну заједницу, нити, да је имала разлога да успоставу исте условљава одвајањем тужиоца од његове породице.

Са ових разлога ревизионој се молби није могло дати места, па ју је као такву ваљало одбити.

67.

1. Ако међу родитељима није још у шечају брачна парница, али одвојено живе, и нису се погодили, ко да које дете код себе држи или издржава, старатељска ће власт саслушати ближе сроднике и привремено одлучити о смештању и издржавању деце. (§. 21. зак. чл. LIV: 1912.). — II. Према §-у 11. зак. чл. XX: 1877. малолетнике који су без средстава, обвезни су издржавати у првом реду оца, ако овај зато сам није способан, онда с њим заједно мати, ако пак оца нема или је потпуно неспособан, тада мати, најзад деда и баба. По сталној судској пракси под „неспособношћу“

се не разуме шо, да је без имања, него да је физички потпуно неспособан за рад и зараду.

(Апелациони Суд у Н. Саду као ревиз. суд бр. Г. 2694/1926.)

69.

Удовичко право уживљења припада удовици само на ону имовину, која сачињава заоставшину мужевљеви.

(Апелациони Суд у Н. Саду, као ревиз. суд бр. Г. 2265/1926.)

70.

Правно је правило, да власник може од свакога тражити посед своје ствари, изузев случај, ако је он сам предао посед или ако поседник искаже, да има јаче право на посед.

(Апелациони Суд у Н. Саду, као ревиз. суд бр. Г. 2722/1927.)

71.

I. Плодоуживалац некретности може свакога другога искључити из уживљења те некретности. Наводни локални обичаји не могу се узети у обзир при тумачењу појма уживљења. — II. Када родитељ дозволи своме дешету, да се досели у родитељску кућу, у недосташку другог нарочитог споразума, има се сматрати,

да је та дозвола дата само до опозива, услед чега родитељ има права, да у свако доба опозове дашу дозволу.

(Апелациони Суд у Н. Саду, као ревиз. суд бр. Г. 442/1926-9. II.-1929.)

72.

1. По §-у 1460. Аустр. грађ. законика за стицање својине путем одржаја (доселост), пошребна је добронамерност. Непоштена државина правног предходника, не спречава поште-ног последника или наследника, да ошпочне одржај од дана своје државине. — II. Време пошребно за одржај над покретном ствари јесте три године.

(Апелациони Суд као ревиз. суд у Н. Саду, Г. 2924/1926. од 11. II. 1929.)

73.

Када приватни шужилац пре изласка инкриминисаног чланка изда лешак и у њему нанесе увреде опшуженом, тада са његове стране предлежи изазивање у смислу §-а 64. Закона о штампи.

(Касациони Суд Одељење Б. у Новом Саду бр. К. 186/1929 од 23. V. 1929.)

74.

1. Онога, који је са машером небрачног дешеша у кришичном времену имао полни одно-

шај, судска пракса ослобођава од дужности издржавања небрачног дешета, ако је доказано, да се маши подавала мушкарцима за новац или пак да је с њима полно општила без сваког стида и срама.

— II. Апелациони Суд је надничара, оца, осудио, да машери небрачног дешета, која је шакођер надничарка плаши 1200.— Динара на име издржавања породиље за шест месеци, а за издржавање женског небрачног дешета, до навршене му 14. године, месечно 150 Динара.

(Апелациони Суд у Н. Саду, као ревиз. суд
Г. 149/1929.)

75.

У случају смешања поседа по мандашару, шужба се има управити прошив манданша, ако шек мандашар није прешао границе свога манданша.

(Апелациони Суд у Н. Саду као рев. суд,
бр. Г. 2956/1927.)

76.

Жена није дужна да живи са својим мужем у кући мужевљевих родитеља, ако ју од њихових увреда и шиканирања муж не може да заштити.

(Апелациони Суд у Новом Саду
бр. Г. 1225/1927.)

77.

У поступку ради допуне пресуде, утоку има места само против оног решења, којим се молба ради допуне одбија.

(Касациони Суд Одељење Б., у Н. Саду
бр. Вп. 627/1928.)

Види: §. 409. Гпп.

*

78.

У смислу §-а 401. Гпп, суд је дужан да у пресуди установи чињенице битне и одлучне по судбу парнице.

(Апелациони Суд у Н. Саду, као рев. суд,
бр. Г. 2573/1927.)

79.

I. Удовица има право да парницом тражи да се тражбина њезиног умрлог мужа стави у судски депозит у корист оставине мужевљеве. — II. Стављање у судски депозит може се досудити и ако је петит тужбе гласио на исплату дотичне тражбине, јер се у већој молби садржава и мања молба.

(Апелациони Суд у Н. Саду као рев. суд,
бр. Г. 194/1925.)

80.

Ако је Аграрни Уред одузео од тужитеља упитно земљиште и предао га власнику тог

земљишта или туженоме, тада више није надлежан суд за то, да реши то питање: ко има право на посед, јер је за то надлежна Аграрна Власт, а не суд, чак ни онда ако тужитељ то питање изнесе пред суд као сумарну репозицију.

(Апелациони Суд у Н. Саду као рев. суд,
Г. 254/1927.)

81.

По наређењима грађ. парн. поступка само се што има узети у записник, што је одлучно у парници, а само се они сведоци имају преслушати, који могу сведочити о каквој битној чињеници.

(Апелациони Суд у Н. Саду као рев. суд
бр. Г. 2891/1927.)

82.

Призивни суд је повредио формално право када није образложио у својој пресуди, зашто није одредио или одбио саслушање шужишељице под заклетвом, и ако је она што саслушање већ и пред првостепенем судом тражила, него је једноставно прешао преко тога.

(Апелациони Суд у Н. Саду као рев. суд
бр. Г. 2282/1926.)

83.

Нема судску заштиту награда, коју је чиновник Аграрног Уреде, овлашћен од свога шефа,

да поново премери неко земљиште, у шом службеном својству уговорио са шуженим за шо промеравање земљишта.

(Апелациони Суд у Н. Саду као рев. суд,
бр. Г. 185-1925. од 5. II. 1929.)

84.

Правно је правило, да се у случају груншовног заједничког власништва — ако у груншовници није усшановљен други сразмер — има сшашраши, да сви сувласници имају једнаке делове, и да на шемељу груншовног сшања сваки од њих може шражити заједнички посед у шом размеру. Али ово правило важи само за случај, ако некрешнина није била раздељена, међу сувласницима у природи. Ако је некрешнина раздељена, груншовно сшање само по себи још није довољно за шо, да један сувласник само на шом шемељу шражи од другога посед шог евеншуалног вишка, који има у природи на супрош груншовног сшања, него је пошребно и шо да докаже, да је прошивник после раздеобе земље одузео што од његовог дела.

(Апелациони Суд у Н. Саду као рев. суд,
бр. Г. 356-1927.)

85.

Правно је правило, да са миразом располаже муж, а не жена. Према шоме обавеза коју је примила на себе шужена, наиме, да ће

извесну своју исплатити када буде добила мираз од свога оца, нема правног дејства и из те обавезе шужишељица не може за себе изводити никаква права, јер је шужена шако нешто обећала, што она није могла извршити, пошто са миразом не располаже она, док постоји брак.

(Апелациони Суд као рев. суд у Н. Саду, Г. 1927/1926.)

86.

Правно је правило, да се муж не може обвезати на издржавање своје жене, ако су женине имовинске прилике повољније него мужевљеве, и ако би то издржавање могло проузроковати имовинску пропаст мужевљеву.

(Апелациони Суд у Н. Саду, као рев. суд бр. Г. 2859/1927.)

87.

Када се шужени осуди само као стварни дужник, шада се извршење може одредити до висине шражбине шужишељеве само на оне некретнине, које су на шуженога прешле од личног дужника, док се у погледу парничких шрошкова извршење може одредити и на остали иметак шужеников.

Касациони Суд Одељење Б., у Н. Саду Вп. 749/1928.)

Касациони Суд решење Апелационога Суда од 18. јунија 1928. бр. 1111/8-1928. преиначава, те на основу

правомоћне контумационе пресуде Окр. Суда у В. бр. Г. II. 493/3-1927., те пресуде среског суда у Н. бр. 1876/5-1926. одређује оврху ради намире на своту од 115.000 дин. главнице, на ову своту 5% камате почев од 5. новембра 1925. те 2500 динара трошкова грунтовнога укњижења, с тим да је тужитељ властан на горње своте намирити се до висине вредности дела некретнина уписаних на име овршеника Ч. Л. у гр. записнику општине Б. бр. 706. под топ. бр. 315-316. у сврху спровађања оврхе на ове некретнине те ради укњижења овршнога заложнога права потражује се срески суд у Н. као грунтовну власт.

На своту од 790 динара контумационом пресудом досуђених трошкова и 2382 динара трошкова овршне молбе као и свих будућих трошкова одређује Касациони Суд у корист тужитеља намирну оврху на некретнине овршеника, уписане у грунтовном улошку општине Б. бр. 706. и 255. те у сврху спровађања оврхе на некретнине те ради укњижења овршнога заложнога права на суштину и плодоужитак ових некретнина и овршнога секвестра, потражује срески суд у Н. као грунтовна власт.

Осуђује Касациони Суд туженога (овршеника), да тужитељу, у руке његова правозаступника, плати, у року од 8 дана под претњом оврхе, 550 динара (петстотина педесет) уточних трошкова.

Разлози: Тужитељ је против решења Апелационога Суда у Новом Саду бр. Вп. 1111/8-1928. поднео уток. Жали се да је решење Апелационога Суда донесено са повредом правних правила, јер да се на основу контумационе пресуде те на основу пресуде срескога суда у Н. бр. 1876/926 намирна оврха на своту од 115.000 дин. и прип. морала одредити. Жалба је ова основана. Према списима приложеној тужбеној молби, у смислу које је контумациона пресуда и донесена, тужитељ је тражио: да се у погледу некретнина уписаних у гр. зап. општине Б. бр. 706. под топ. бр. 315-318. право сусвојине Ч. Л. брише и пређашње грунтовно стање успостави или да Ч. Л. солидарно у смислу пресуде новобечејског среског

суда бр. 1876/1926. заједно са тамо осуђеним Ј. Р. одговара тужитељу до висине дела некретнина уписаних на име Ч. Л. у гр. зап. општине Б. 706. под топ. бр. 315-316. и да плати парничке трошкове. Контумациона је пресуда постала правомаћна.

Како према тако стилизованој тужбеној молби тужени одговара у смислу контумационе пресуде до висине вредности његовога дела некретнина уписаних у гр. ул. општине Б. бр. 706. са свотама у погледу којих је пресуда ср. суда у Н. проглашена извршном без обзира на призив, ваљало је на ове своте намирну оврху одредити но само до висине вредности некретнина уписаних у гр. ул. општине Б. бр. 706. под топ. бр. 315-316. које чине власништво овршеника.

На парнични трошак, досуђен тужитељу контумационом пресудом као и на трошак овршне молбе, ваљало је одредити оврху и на некретнине на које је тужитељ оврху тражио без обзира на ограничење које садржи контумациона пресуда.

Тужитељу који је са утоком успео ваљало је до судити и уточне трошкове.

*

Стварни дужник одговара само до висине вредности дотичне некретнине, док лични дужник одговара и са осталом својом имовином.

88.

Власник менице, која му је неиспуњена предана, овлаштен је, да попуни бишне саставне делове менице, па следствено да упише и место плаћања; а у колико у шом погледу постоји усмени споразум између меничног дужника и власника менице, поштоњи је дужан, при попуњавању менице, поштупиши у смислу споразума, јер у прошивном случају може се менични

дужник послужиши прошив њега приговором, да је меницу испунио прошивно споразуму. (§. 93. М. З.).

**Касациони Суд Одељење Б., у Н. Саду
бр. Г. 200/1928.)**

Касациони Суд одбија ревизиову молбу туженика и осуђује га, да у року од 15 дана под претњом принудног извршења исплати тужитељу у руке његовог адвоката 350 (трисотине педесет) динара ревизионих трошкова.

Разлози: Туженик трећег реда напада другостепену пресуду у целости и жали се у својој ревизиционој молби у првом реду због установљења стања ствари, јер да је призивни суд погрешно установио као чињеницу: да је тужени сам исказао у своје саслушању, да је више пута јамчио тужитељу на меницу за истог акцептанта, будући да он није тако шта никада тврдио, ни исказао; — па према томе да су и сви закључци, које је из погрешно установљених чињеница с обзиром на добру веру тужитеља Апелационог Суда извео, такођер погрешни.

Напада надаље исти туженик другостепену пресуду и зато, јер да је донесена са повредом меничног права. Тужитељ најме да није имао права поред места становања једно друго од акцептантовог стаа различито место као место плаћања одредити, да је меницу дужан био акцептанту приказати ради исплате, што тужитељ није учинио, па да зато подигнути протест не важи, те да је тако ремитент изгубио право на регресну тужбу.

Жалбе су неосноване.

Према утврђеном, а ненападнутом те тако сходно пропису §. 534. Гпп. и за ревизиони овај суд меродавном стању ствари, тужитељ је примио од прихватника бианко менице, на којима су били само потписи издатеља и прихватника те меничне своте уписане.

Правно је правило, да је власник менице, која му је неиспуњена предана, овлаштен попувати битне саставне делове менице па следствено и место плаћања

уписати; а у колико у том погледу постоји између меничног дужника и власника менице усмени споразум, дужан је потоњи при попуњавању менице поступити у смислу споразума, јер у противном случају може се дужник у смислу §. 93. М. З. послужити против њега приговором, да је меницу испунио противно споразуму.

Па будући туженик није ничим доказао, да би нарочитим споразумом у том погледу искључено било овлаштење тужитеља на испуњење текста бианко-менице; надаље с обзиром на то, да су гласом прикључених протеста менице ради исплате приказане на месту, које је у тексту меница означено било као место плаћања, и то шефу адвокатске канцеларије, будући се прихватник меница није тамо налазио, — то жалбе туженика због повреде меничног права нису основане, па се стога као такве нису могле узети у обзир.

Прва жалба туженика, којом напада стања ствари такођер је неоснована, јер није доказано, ни као чињеница утврђено, да је тужитељ знао, да тужени није преузео жиро у његову корист већ у корист Пучке Банке, па се зато не може узети, да је он био у злој вери; стога се ни ова жалба као неоснована није могла уважити.

На основу свега тога ваљало је ревизиону молбу као неосновану одбити и туженика сходно пропису §§. 543. и 508. Гпп. осудити на сношење ревизионих трошкова.

*

Види: VI. 73. и VIII. 22.175.

89.

1. Закон о устројству војске проширен је на дан 6. септ. 1910. г. на целу Државу, а по томе закону сваки грађанин је био дужан, да своје превозно средство стави на расположење војној власти, кад она то надлежним путем и под условима закона од њега затражи. — II От-

штета због реквизирања у времену ратне мобилизације има се тражити од војне власти, у колико се та штета тражи од Државе. Отштетни захтев против приватног лица, коме је поверено било чување реквизираног предмета, спада пред редовни суд.

(Касациони Суд Б. Одељење, у Н. Саду
бр. Г. 610/1928.)

Касациони Суд делимично даје места ревизионој молби тужиоца, пресуду прививног суда делимично мења, и изриче да у погледу прво и другоредног туженога не постоји никакав разлог за спречавање парнице, па у том погледу враћа парничне списе прививном суду, да настави даљи прописни поступак, и донесе одлуку у меритуму ствари, у којој ће се решити и питање о свошењу парничних трошкова, који се за ревизиони поступак установљавају: за тужиоца у суми 500 (петсто) а за прво и другоредног туженога у суми 135 (сто тридесетпет) динара. У погледу трећередног туженога одбија ревизиону молбу, и осуђује тужиоца да му плати, на руке Држ. Заступништва за Банат, Бачку и Барању у Новом Саду, 250 (двестапедесет) динара ревизионог трошка, у року од петнаест дана, под претњом принудног извршења.

Разлози: Тужилац у својој ревизионој молби, тражи разрешење одвосно преивачење пресуде прививног суда и уважење тужбе, онако како је проширена у прививу, и жали се да је прививни суд, повредом §. 180. Гр. пп., обуставио парницу, иако нема за то разлога, пошто овој парници не треба да претходи никакав други поступак. У овом случају не може да буде ни говора о реквизицији у смислу зак. чл. 69. из год. 1912., јер никаква комисија није прегледала ни проценила његове коње и кола, нити му је издат какав блок. У том погледу није утврђено никакво чињеничко стање, и Касациони Суд је,

својом пресудом Г. 231/1926., изрекао „да је опште познато да српска војска приликом доласка у наше крајеве 1918. године није проводила реквизицију стоке код приватних људи“. По Министарској Наредби, Служб. Нов. бр. 77. демобилизација је извршена 31. марта 1920. године, па после тога се није могла вршити реквизиција. Према томе, позивни суд је повредио и материално право.

Ова жалба, у својој суштини, основана је у погледу прво и другоредног туженога, а није основана у погледу трећередног туженога. Према утврђеном, а ненападнутом, па, према томе, и за ревизиони поступак меродавном чињеничном стању, тужиочева запрега (коњи, кола и прибор) предани су надлежној војној управи, за време док је још трајало стање ратне мобилизације, а у циљу послуге војне коморе, у смислу одредаба тадањег Закона о устројству војске, који је поред неких других војних прописа, на дан 6. септембра 1919. године проширен на све територије Државе, те је био на снази, на месту и времену, кад је тужиочева запрега предана надлежној војној власти. Према одредбама тога Закона, сваки грађанин био је дужан да своје превозно средство стави на расположење војној власти, кад она то надлежним путем и под условима Закона од њега затражи. То је било и у овом случају, јер иако српска војска, као што је познато, приликом свога доласка у наше крајеве у години 1918. није вршила реквизиције стоке код приватних људи, наша војска, после конституисања Државе, вршила је то у границама постојећих закона.

Како се тим прописима нормира један однос јавно-правног карактера, његова правна заштита спада у надлежност административног правног пута, а редовни пут правде је искључен. С тога, и у овом случају искључен је редован пут парнице између тужиоца и Државе, па је, у том погледу, на закону основана одлука позивног суда, којом је изречено да у том смислу постоји разлог за спречавање парнице. С обзиром на то, ваљало је, што се тиче трећередног туженога, тужиочеву ревизиону

молбу, као неосновану, одбити и осудити га по §. 425. Гр. п. п. да му накнади његов ревизиони трошак.

Али, поменути јавноправни однос постоји дакако, само између Државе, која у истакнутом циљу узима коморска превозна средства, и појединих сопственика, од којих она та средства узима, а не постоји између тих сопственика и других правних субјеката, који би, својим радом или пропуштајем, независно од судбине тих превозних средстава у служби Државе, изазвали њихово оштећење или упропашћење. Захтев повраћаја таквих предмета, односно накнаде штете за њихово нестајање, који би се на таквој чињеници оснивао, могао би увек да буде предмет редовне грађанско-судске парнице, без обзира на поменути јавноправни однос сопственика према Држави, у колико би овај могао да устврди и докаже да његово право на повраћај ствари постоји без обзира на однос према Држави, односно да је штета настала, не у служби или због службе, већ кривицом неког другог лица. Према томе, и у овом случају тужилац, иако је начелно имао могућност да на основу поменутог јавноправног односа затражи административним путем оштећење од Државе, па је то безуспешно и покушао, тиме није био лишен прага да пред грађанским судом поднесе тужбу против прво и другоредног туженога, ако оправдано може од њих да затражи своје ствари. С обзиром на то, призивни суд је погрешно кад је и у погледу прво и другоредног туженога изрекао да постоји разлог за спречавање парнице, и ову обуставио. С тога, у том погледу је требало дати места тужиочевој ревизионој молби, и призивни суд упутити да његову тужбу против прво и другоредног туженога расправи и пресуди у меритуму, па су, с тога ревизиони трошкови једне и друге у томе заинтересоване стране, у смислу §. 508. Гр. п. п., само установљени.

90.

Жена, која је против мужа покренула парницу ради стављања под старатељство, губи

право на тужбу, ако је у току те парнице правомоћно разведена од свога мужа. У оваком случају не предлежи случај приговора за спречавање парнице из тач. 6. §-а 180. Гпп. него се тужба има одбити у смислу § а 721. Гпп.

(Касациони Суд у Н. Саду,
Г. 17/1927.

Касациони Суд услед ревизионе молбе тужитељичине, пресуду позивног суда у толико преиначује, да тужбу одбија, у осталом одбија ревизиону молбу и осуђује тужитељицу да туженоме на руке његовог правозаступника плати у року од 15 дана под претњом принудног извршења у име ревизионих трошкова 150 дин. словом стопедесет дјавара.

Разлози: Погрешно је додуше, ставовиште позивног суда, да је тужитељица у парници покренутој против мужа јој ради стављања под старатељство, — са разлога да је у току трајања те парнице њен брак са туженим правомоћном пресудом разведен, отпала од права да даље води парницу и тиме настала чињеница која сачињава приговор за спречавање парнице, услед чега би се парница због дилаторног узрока из б. т. 180 §-а Гпп. на основу 182. §-а Гпп. имала обуставити; јер се овај дилаторни узрок односи на случај када странка нема делатну парничку способност (71. §-а и 470. §а Гпп.), а не односи се на онај случај када странка има ту способност, али само нема права да буде тужилац. Због овог задњег недостатка нема места обустављању парнице нити стављање ван крепости већ донесене пресуде, већ одбијању саме тужбе тужитељеве.

Али се ревизионој молби ипак није могло места дати, јер је тужитељица тиме што је њен брак са туженим разведен изгубила право тужбе које је имала у смислу 721. §-а Гпп. па се услед тога њезива тужба са овог разлога има одбити.

Она даља жалба која се односи на парничке трошкове зато није основана јер по 425. §-у Гпп. странка која изгуби парницу дужна је сносити парбене трошкове.

С тога је ваљало ревизионој молби у смислу диспозитивног дела ове пресуде делимично места дати а у осталом ту молбу одбити и тужитељицу у смислу 425., 508. и 543. §§-а Гпп. на снашање и ревизионих трошкова осудити.

91.

У парницама ради стављања под старатељство због слабог душевног стања односно због неспособности управљања својим иметком, потребно је да се суд — путем саслушања дотичне странка — непосредно увери о душевним способностима туженога.

(Касациони Суд Одељење Б. у Н. Саду, Г. 786/1928).

Касациони Суд, Б. Одељење у Новом Саду услед ревизионе молбе туженога разрешава пресуду Апелационог Суда и упућује га на донашање нове одлуке, у којој ће судити и о трошковима, од којих овај Суд установљава за тужитељицу 500, а за туженог 300 динара.

Разлози: У својој ревиз. молби тужени је молио, да се пресуда Апелационог Суда преиначи, тужитељица одбије од тражења и осуди на снашање трошкова, јер је повређево материјално право тиме, што је из лекарског мишљења извео погрешан закључак о његовом душевном стању, с обзиром, на разнолике изјаве лекара, а повређено и тиме, што је одбио предлог, да се над њим понова изврши преглед. Мишљење Санитетског Савета не може се сматрати за потпун доказ, кад је у њему био члан и г. Др. Н. Н. који је њега прегледао код првостеп. Суда.

Напао је пресуду и због призивних трошкова, тражећи да се тужитељица на плаћање истих осуди, јер на није са придружењем призиву успела.

Шк. в. сп/287

Умољавамо све наше п. претплатнике, да изволе по примању ове свеске послати нам на име претплате за 1929. г. Дин. 120.

Исто тако позивамо и ону г. г. претплатнике, који нам дугују претплатом за 1928. г.

Уједно извештавамо своје п. читаоце, да се код уредништва још увек могу добити „Збирке“ из 1924—1928. год. и то свако годиште по Дин. 120.

Најзад јављамо свима којих се тиче, да је изашло из штампе II. издање

Закон о брачном праву.

У овом издању код сваког §-а саопштена је и судска пракса до најновијег доба. Књига се може добити код Дра Н. Игњатовића, председника Апелационог Суда у Новом Саду, као и у свима бољим књижа-рама.

Нови Сад, 15. маја 1929.

Уредништво „Збирака“

Штампарске грешке:

У св. 17. Малог Зборника Закона у последњем ставу §-а 41. (Меничног Закона) између речи „другог“ и „дана“ треба уметнути реч „радног“. У св. 30. Малог Зборника Закона, у §-у 406. (Трг. Зак.) у трећем реду после речи: „а странке се“ има се пребрисати реч „нису“.

МАЛИ ЗБОРНИК ЗАКОНА

ЗА ПРАВНО ПОДРУЧЈЕ БББ И МЕЂУМУРЈЕ

у преводу Дра Николе Игњатовића председника
Апелационог Суда у Новом Саду.

-
- Св. 2. Закон о формалним захтевима тестамен-
ната, уговора о наслеђивању и дарова-
ња за случај смрти (II. издање) Дин. 10 —
- Св. 10. Закон о брачном праву (II. издање) Дин. 15 —
- Св. 14. Закон о новијем уређењу судског
одмора Дин. 6 —
- Св. 17. Менични Закон (II. издање) Дин. 10 —
- Св. 18. Закон о кајишарству и о интересима . Дин. 10 —
- Св. 20. Закон о увреди краља Дин. 6 —
- Св. 21. Закон о извлаштењу Дин. 12 —
- Св. 22. Закон о пољопривреди Дин. 15 —
- Св. 25. Закон о судском поништењу хартија од
вредности Дин. 10 —
- Св. 26. и 27. Закон о уређењу туторских и
старатељских ствари Дин. 28 —
- Св. 30. Трговински закон. II. Дин. 20 —
- Св. 31. Закон о јавним бележницима Дин. 20 —
- Св. 33. Нови Менични Закон Дин. 5 —
- Св. 34. Закон о заштити јав. беоб. Дин. 5 —
- Св. 2. Упутство како да се граде тестаменти Дин. 6 —
- Св. 5. Наредба у предмету нормирању поступ-
ка у стварима пренесеним од обртне
власти Дин. 6 —
- Св. 6. Наредба о смештању и издржавању
деце Дин. 6 —
-